

Entrevista

JORDI BAIGET, conseller d'Empresa i Coneixement

"La formació continuada, el coneixement dels idiomes o l'ús avançat de les noves tecnologies són algunes de les eines que cal incorporar al turisme per posar el nostre país i el nostre sector en el camí de l'excel·lència."

- La importància del turisme per a Catalunya com a motor econòmic del país és inqüestionable. Com valora el paper de les empreses del sector i com en preveu el futur?

El turisme és una cadena de valor en què és necessari que els diferents actors que hi intervenen actuïn de forma coordinada. Gràcies al treball conjunt entre el sector privat i el sector públic podem afirmar que el sector turístic ha fet els deures, i avui disposem d'espais de concertació entre els diferents actors del sector, per abordar els diferents reptes: de planificació, de comercialització, de concertació, tecnològics i fiscals.

- Per mantenir la seva capacitat de generar riquesa, quins creu que seran els principals reptes que l'empresa catalana del sector turístic haurà de superar, a mig termini?

El principal repte que tenim és l'aposta per un turisme de qualitat i de valor afegit. Des del Govern acompanyem les empreses del sector turístic en aspectes com ara la internacionalització, la renovació, la modernització i la innovació i la definició d'una oferta turística diversa que posi en valor els recursos turístics del país per fer front al repte de la qualitat.

- Vostè ha comentat que un dels seus principals reptes és l'impuls a l'activitat empresarial i econòmica, especialment per aconseguir una indústria amb més pes i valor afegit. Diu que és necessari acompanyar les empreses perquè innovin, exportin, creixin i creïn ocupació amb l'objectiu de garantir el progrés econòmic i el benestar social. Com es poden aplicar aquestes fites en les empreses del sector turístic?

El turisme en si mateix és un sistema industrial que s'ha caracteritzat per la innovació i la cerca de l'excel·lència. La formació continuada, el coneixement dels idiomes o l'ús avançat de les noves tecnologies són algunes de les eines que cal incorporar per posar el nostre país i el nostre sector en el camí de

l'excel·lència. El suport als plans de foment territorial, amb una dotació de més de 6 milions d'euros, i el programa Smart-DMC Tourism, en són dos exemples.

- Creu que el projecte Barcelona World, si finalment tira endavant, serà positiu per a Catalunya com a potència turística i per al sector?

El Centre Recreatiu i Turístic de Vilaseca i Salou reforça Catalunya com a potència turística. Es tracta d'un projecte pensat per captar turisme de negocis internacional, turisme que cerca resorts amb una oferta comercial i d'oci, segments que complementen l'oferta turística actual. En aquests moments, s'està treballant per trobar el consens necessari al territori i al conjunt de la societat per poder tirar endavant aquest projecte.

- En comparació dels països de l'entorn europeu, la inversió en investigació i en coneixement, a Catalunya, en quin punt se situaria?

La darrera dada disponible situa en l'1,47 % la despesa global en recerca i desenvolupament respecte al PIB.

Per poder fer una comparativa amb els països de la UE, i per poder analitzar el finançament segons sectors (públic o privat) hem de recórrer a les darreres dades consolidades, que corresponen a 2013, amb un 1,5 % del PIB en el cas de Catalunya. Aquesta dada es troba per sota de la mitjana de la UE28 en el mateix període, però es troba alhora a la meitat superior de la taula de països.

A Catalunya, la procedència de la inversió és del 43 % públic i del 57 % privat. En despesa pública en R+D respecte al PIB, Catalunya es troba 4 posicions per sota la mitjana europea. En despesa privada es troba 7 posicions per sota.

El comportament de Catalunya, pel que fa a % públic/total, i privat/total, és similar al dels Països Baixos. D'acord amb els estàndards internacionals, a Catalunya, només

que la despesa pública en recerca pogués créixer un 0,02 i la privada assolís els nivells que li pertoquen, estariem en el 2 %.

- El procés de fusió dels centres de recerca tecnològica aplicada en un d'únic més potent, Eurecat, està donant lloc a avenços significatius en l'àmbit de la tecnologia?

Fusionar els quatre centres tecnològics avançats en un únic centre, EURECAT, està permetent ampliar l'oferta tecnològica per a les empreses. L'agregació ha permès incrementar les possibilitats de treball amb les empreses catalanes. El naixement d'EURECAT respon a la voluntat que, a partir de la suma de les capacitats tecnològiques dels centres tecnològics integrats, es pugui donar una resposta més integral a les necessitats d'innovació de les empreses, principalment a les pimes de Catalunya. En un any, Eurecat ha treballat amb més de 700 empreses, de les quals més de la meitat són pimes amb establiment operatiu a Catalunya.

- Quins àmbits de la recerca podrien donar un major impuls a la competitivitat del sector turístic, l'hoteleria i la gastronomia?

Hi ha uns àmbits concrets de recerca que tenen un impacte directe per les possibilitats de translació dels seus beneficis al sector turístic i que poden reforçar l'oferta turística. Cal destacar l'agroalimentari, les tecnologies innovadores per a l'obtenció de productes alimentaris, l'enologia, la recerca forestal, l'ecologia, el medi ambient i la sostenibilitat, l'arqueologia, la paleontologia, el patrimoni cultural, l'adopció de les telecomunicacions per part de les empreses turístiques i moltes d'altres.

- Seguint amb el sector, el turisme necessita incrementar el nombre d'investigadors per respondre a les necessitats d'innovació que el consumidor exigeix i per identificar noves oportunitats vinculades a la tecnologia o a la sostenibilitat. Quines mesures preveu que s'endegaran?

En polítiques de suport a la recerca, el Govern de la Generalitat té un compromís sostingut amb les institucions i els recursos humans, mitjançant convocatòries com els Grups de Recerca Reconeixuts. I com a espais concrets de desenvolupament d'aquestes activitats tenim el Parc Científic i Tecnològic de Turisme i Oci de Catalunya, que compta entre els patrons amb la Universitat Rovira i Virgili, actor del sistema públic d'universitats de Catalunya.

- Com valora la implantació dels doctorats industrials?

Molt positivament. El Pla de Doctorats Industrials és en la seva quarta edició i està plenament consolidat. Des de l'inici del Pla s'han posat en marxa més de 240 projectes amb la col·laboració de les universitats catalanes, tant públiques com privades, conjuntament amb 176 empreses, des de starts-ups fins a grans companyies i en tots els àmbits (ciències, enginyeries, ciències de la salut i humanitats, entre altres). El Pla de Doctorats Industrials té com a finalitat principal la transferència de coneixement des de l'entorn acadèmic cap a les empreses, amb un fort protagonisme de les empreses en la seva dotació econòmica.

- Vostè ha dit que té com a repte garantir la plena integració del món del coneixement en l'economia productiva. Parli'ns d'aquesta fita. Catalunya disposa de les eines per fer possible un repte d'aquesta magnitud? Aquesta integració depèn només de les polítiques de l'Administració? Catalunya és un país de base industrial, que té una economia oberta competitiva i sostenible, que combina talent, creativitat, un teixit empresarial diversificat i un sistema propi de recerca d'excel·lència, en el marc d'una societat dinàmica, emprenedora i inclusiva. El futur de l'economia es troba en el coneixement.
Catalunya ha dissenyat l'estratègia RIS3CAT (Estratègia per a l'especialització intel·ligent de Catalunya) que canalitzarà el finançament europeu fins a l'any 2020. En aquest procés s'han identificat set àmbits sectorials que lideren la transformació de l'economia catalana, àmbits on Catalunya té avantatges competitiu, massa crítica i oportunitats de futur. Entre aquests àmbits, hi ha el de l'alimentació, l'energia, les indústries relacionades amb el disseny, les indústries relacionades amb la mobilitat sostenible, les indústries de la salut i les indústries basades en l'experiència que inclou el sector turístic.
- Pel que fa a l'àrea de coneixement, vostè s'ha mostrat partidari de donar "continuitat" als projectes iniciats pel seu predecessor. Ha explicat que pretén millorar la qualitat del sistema universitari. Per quin model s'ha d'apostar per aconseguir un sistema universitari de qualitat?

En primer lloc cal destacar que el sistema català, amb els estàndards internacionals, ja està considerat com un sistema de qualitat contrastada. En aquest moment, per exemple, el Times Higher Education situa tres de les universitats públiques de Catalunya entre les 100 millors d'Europa i el rànquing de Shanghai (QS) diu que de les 10 millors universitats joves a Europa, 3 són catalanes. I això té un mèrit important afegit i és que sovint els rànquings destaquen universitats que tenen com a missió principal la recerca, mentre que les universitats catalanes són generalistes; és a dir, fan docència i fan recerca. Les claus per obtenir aquesta qualitat són diverses; d'entre les més importants jo destaco la voluntat de les nostres universitats d'estar obertes al món i alhora sensibles al nostre entorn.

- L'any 1997, amb la diplomatura de Turisme, es va iniciar l'etapa universitària dels estudis superiors de Turisme. D'altra banda, a partir de l'any 2009, la posterior implantació dels títols universitaris oficials de Turisme en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior, de grau, màster universitari i doctorat, ha permès completar l'estructura de tres cicles també per a aquesta disciplina. El pas de la diplomatura al grau ha estat, doncs, clau per a la consolidació acadèmica dels estudis de Turisme i Hoteleria. Quina valoració en fa, d'aquest fet? Quins efectes creu que podria tenir per a aquests estudis que el primer cicle fos novament de tres anys? El pas de la diplomatura al grau no és només una qüestió de durada, és sobretot una qüestió de què i com s'ensenya. Els graus han aportat als nostres estudiants la possibilitat d'adquirir més competències transversals, ja que les metodologies docents s'han diversificat amb més seminaris, més exposicions orals, i s'ha fet ús sovint de terceres llengües. Ara tenim la possibilitat de dissenyar una formació relacionada amb l'àmbit del turisme de 180 crèdits. En cap cas no implicarà tornar a les diplomatures, perquè aquesta nova forma de treballar per competències no desapareixerà; això tampoc no vol dir en cap cas que els estudis de Turisme hagin de passar de 240 a 180 crèdits, simplement vull dir que es pot dissenyar un pla de formació i uns objectius professionalitzadors suficients per ser assolits en tres anys, sense pèrdua de qualitat.
- Amb relació a les conseqüències que pot tenir per al món universitari el procés sobiranista, vostè ha explicat que, en el procés de desconexió de l'Estat espanyol, hi haurà garantia jurídica pel que fa al reconeixement de titulacions i es garantirà la qualitat de les universitats catalanes. Expliqui'ns quins seran els passos que se seguiran per avançar en aquesta direcció.

Sens dubte, si Catalunya tingués les capacitats legislatives, podríem aplicar el model flexible i obert que ens és propi, i es faria un gran salt qualitatiu en l'entorn de les universitats. Per fer-se'n una idea, el professorat de les universitats catalanes està integrat pel professorat dels cossos docents universitaris, que són cossos estatals. Des de la LUC, a Catalunya s'ha vingut apostant per un model contractual que té com a objectiu la incorporació a les universitats públiques catalanes de personal docent i investigador altament qualificat i amb mèrits homologables als dels estàndards internacionals. Per això és important disposar de governances flexibles, enfocades a l'excel·lència i a la internacionalització, amb polítiques de contractació de talent internacional i avaluació periòdica d'acord amb estàndards internacionals.

- Tot i l'èxit del programa Erasmus, la internacionalització de la universitat catalana segueix sent un repte important. Des del seu punt de vista, quina hauria de ser l'estratègia per atraure talent internacional als graus i màsters de Catalunya? Quins són els principals frens a aquesta atracció? El sistema universitari i de recerca de Catalunya està molt internacionalitzat, com ho demostra el fet que un 8 % del total dels nostres estudiants són internacionals (un 5 % a grau, un 25 % a màster i un 35 % a doctorat). Això ens situa en el grup de països europeus amb una major internacionalització. Dit això, la nostra determinació és seguir impulsant la internacionalització del nostre sistema. Tenim camí per recórrer, encara. Sens dubte, la flexibilització de la durada dels estudis n'ha d'afavorir la internacionalització. La percepció de qualitat del nostre sistema és clau per atreure nous i bons estudiants a qualsevol dels nivells de l'educació superior universitària.
- Finalment, valori el paper del CETT com a centre capdavanter en formació en Turisme, Hoteleria i Gastronomia. L'impuls de la formació és un dels elements clau per a l'excel·lència turística de la nostra destinació. En aquest sentit, vull destacar la vocació internacional del Centre i el seu paper docent clau en la formació i en la transferència de coneixement als futurs professionals del nostre sector turístic. La seva aposta i el seu compromís per la innovació, l'excel·lència i la investigació, juntament amb una estreta relació amb el sector, el converteixen en un centre de referència i un exemple a seguir. És molt important que el nostre sistema universitari tingui centres com el CETT, amb la seva capacitat d'innovació, d'aportar valor afegit als seus àmbits d'orientació professional i de posar a disposició de la societat persones amb una formació sòlida i emprenedora. ■